

INS de Tordera

Proposta educativa

L'educació és un dret de totes les persones, reconegut en el nostre ordenament jurídic i en l'ordenament internacional. L'exercici d'aquest dret s'ha de garantir al llarg de tota la vida i atenent totes les facetes del desenvolupament personal i professional.

(...)

L'educació és, doncs, la porta obligada a la realització personal i al progrés col·lectiu; és la palanca que fa possible la superació dels condicionants personals, socials, econòmics i culturals en origen; és la clau de les oportunitats per superar les desigualtats i per descobrir i aprofitar tots els talents de la societat.

Principis educatius

A L'Institut de Tordera ens defineix la voluntat de treballar intensament per la innovació pedagògica i la vocació de ser un centre obert i inclusiu, que vetlli per la igualtat d'oportunitats de tot l'alumnat i per l'excel·lència educativa. Volem aconseguir una personalitat marcada amb un estil diferent del que veiem habitualment als centres de secundària i és per això que ens hem emmirallat en instituts que ja han apostat per un tarannà obert i renovador.

El nostre Projecte Educatiu té com a principis el que s'exposa de manera tan clara al preàmbul de la Llei d'Educació de Catalunya i que es desplega al llarg de tot el document, així com els objectius prioritaris del sistema educatiu català, desenvolupats en el document *Ofensiva de país a favor de l'èxit escolar*¹.

Seguint els principis esmentats, la nostra feina com a centre públic estarà sempre orientada a oferir una educació de qualitat que contempli la formació integral de la persona, respectant els diferents nivells cognitius i ritmes d'aprenentatge, en un context de treball heterogeni i fent especial atenció a l'educació en valors, amb l'objectiu de donar al nostre alumnat el màxim d'eines perquè esdevingui un ciutadà obert al món, crític, sensible amb les desigualtats i les injustícies, solidari, tolerant, empàtic, autònom i dialogant i perquè es desenvolupi amb naturalitat dins la societat del seu temps, en qualsevol situació personal i professional que se li plantegi, d'acord amb el seu tarannà, capacitats i destreses.

Seguint aquesta línia de pensament, establim quatre grans principis orientadors: **l'excel·lència, l'equitat, l'educació integral i la col·laboració amb les famílies i amb l'entorn**, que es concreten de la següent manera:

- **Excel·lència:** Cada alumne ha d'assolir èxit acadèmic i personal, ha d'arribar tant lluny com pugui, sigui quin sigui el seu moment de maduresa, a partir del desenvolupament de les seves capacitats, els seus talents i el seu esforç i de la compensació de les seves mancances. La nostra responsabilitat és proporcionar els recursos adients perquè això sigui possible.
- **Equitat:** Tothom, sigui quina sigui la seva situació social, econòmica, cultural, de desigualtat educativa o lingüística, ha d'assolir èxit educatiu i personal. Treballarem per garantir la igualtat d'oportunitats i la justícia social perquè això sigui possible.
- **Educació integral:** Impulsarem una formació que inclogui, tant el vessant intel·lectual i acadèmic per afavorir el desenvolupament de les capacitats de l'alumnat, com l'educació en valors, per garantir l'aprenentatge de les estratègies que permeten la convivència i la implicació en una societat plural.
- **Col·laboració amb les famílies i l'entorn:** Comptarem amb la implicació i la participació de les famílies com a part imprescindible de la comunitat educativa i amb les entitats, les empreses, el comerç i, sobretot, amb la resta de centres educatius del municipi, per fer xarxa i completar la formació del nostre alumnat.²

1 *Ofensiva de país a favor de l'èxit escolar. Pla per a la reducció del fracàs escolar a Catalunya 2012-2018.* Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament. Elaborat per la Secretaria de Polítiques Educatives. Abril 2013. Annex 1

2 http://www.slideshare.net/INS_Tordera/presentacio-portes-obertes-def

Línia pedagògica

Tot i que seguidament es mostra la nostra línia pedagògica de manera desglossada, el nostre tarannà és treballar tot el currículum de manera globalitzada, per la qual cosa tot el professorat està implicat en tots els àmbits que es descriuen. Aquesta característica fa que tot el personal que treballi al nostre centre hagi de reunir, com a perfil docent mínim, la capacitat de poder treballar en més d'una especialitat, de manera globalitzada, per projectes, emprant les TIC i les TAC habitualment en la tasca diària amb l'alumnat, tenint en compte les diversitats a l'aula i adaptant els continguts i el ritme a cada alumne/a, assumint la tutoria com a estratègia d'atenció a l'alumnat en qualsevol moment i estant disposat a formar-se de manera continuada en les diferents propostes d'innovació educativa que es proposin al centre.

1. Aprenentatge personalitzat i en contextos reals. Els Projectes.

Ens hem proposat que el nostre alumnat pugui trobar aquells aspectes en què destaca, en què se sent segur, i, al mateix temps, que pugui descobrir aspectes que no sabia que li poguessin agradar o interessar i en els que també pugui acabar sentint-se segur i destacant. Igualment, pretenem que cadascú prengui consciència d'aquells aspectes en què té més dificultats per tal d'aprendre a resoldre'ls o a minimitzar-los. És per això que ens hem proposat gestionar el currículum a partir del treball globalitzat i del treball per projectes, amb l'objectiu d'afavorir les ganes d'aprendre i d'implicar directament els nens i les nenes en el seu propi procés d'aprenentatge, promovent la curiositat per resoldre interrogants i ensenyant-los a plantejar-ne ells, proposant-los reptes que els portin a elaborar productes finals que hagin de mostrar als propis companys i/o a les famílies i a l'entorn, ajudant-los a portar a terme encàrrecs de feina concrets per part d'agents externs, etc.

Amb aquest objectiu participarem en concursos, certàmens, exposicions i jornades que permetin el màxim de situacions d'aprenentatge en contextos reals. Anirem implementant, de manera progressiva, l'aprenentatge basat en problemes (ABP) i el Disseny Universal de l'Aprenentatge (DUA), en el marc del treball per projectes i de les matèries instrumentals, per tal de garantir que tothom pot treballar els continguts i pot aprendre. Volem despertar la curiositat, la consciència d'aprenent i el valor de l'esforç per arribar allà on es vulgui.

2. Treball en grups heterogenis

Treballarem en grups-classe heterogenis, amb una ràtio reduïda docent-alumne perquè entenem que un entorn divers és l'únic que promou el progrés en els aprenentatges: ningú no millora si no té un model millor a imitar i ningú no aprèn fins que no és capaç d'explicar a un altre, i de fer-se entendre, allò que creu que sap. És també un entorn adient per treballar la diversitat atenent les intel·ligències múltiples i elaborant activitats de diferents tipologies per tal que tothom pugui demostrar, de diferents maneres, que assoleix el que es proposa com a objecte d'aprenentatge. És un entorn apropiat per aprendre a treballar en grups d'aprenentatge cooperatiu, d'experts, etc. És, finalment, el marc idoni per treballar l'autoregulació i la gestió de l'error com a eines necessàries per construir coneixement: *fent i desfent aprèn l'aprenent* serà un refrany molt present a les nostres aules!

3. Material d'aula

No farem servir llibres de text en el sentit tradicional del terme (un llibre per a cada alumne/a) i tampoc eines multimèdia (ordinadors, tauletes, mòbils...) per substituir-los. Emprarem llibres, materials fungibles i d'altres tipus i tots els dispositius esmentats, en funció de les necessitats de l'activitat que es porti a terme. Igualment, no tot l'alumnat farà servir alhora les mateixes eines de treball. En funció del que s'estigui fent a l'aula, hi haurà alumnes consultant fonts en format paper, d'altres en suport digital, altres enregistrant un àudio o un vídeo amb un mòbil o una tauleta o una càmera tradicional, d'altres escrivint en una llibreta amb bolígraf o llapis.

Per tal de preparar les diferents activitats, el professorat ens nodrim del magnífic corpus de material que hi ha a plataformes com [ARC](#), [Alexandria](#), [XTEC](#), [Edu365.cat](#), [Edu3.cat](#), etc., així com de material multimèdia, llibres diversos i, sobretot, de material elaborat per nosaltres mateixos i per/i amb l'alumnat.

4. Els deures

Donat que l'alumnat es passa moltes hores al centre (fem jornada continuada), procurarem que faci el gruix de la feina a l'Institut, de tal manera que, quan arribi a casa, tingui temps de fer altres activitats o d'estar amb la família. No volem que els pares, les mares o els avis i les àvies hagin de fer de professors particulars dels seus fills i filles. En aquest sentit hem previst tres hores setmanals de treball personal al centre on l'alumnat pot acabar feines, consultar dubtes al professor o professora que hi ha a l'aula; revisar el seu material i posar-lo al dia o endreçar-lo, si cal; fer una altra activitat d'ampliació o de consolidació d'un aspecte treballat o d'interès propi, etc. Si cal que l'alumnat faci feina a casa serà perquè no l'ha acabada al centre, perquè li cal fer una activitat en l'entorn, perquè li ve de gust saber més coses d'un contingut treballat, perquè li fem un encàrrec específic de consulta o d'estudi.

5. L'horari

Hem organitzat l'horari de tal manera que ens permet treballar en franges de dues hores seguides una part de les matèries instrumentals i les optatives, així com el treball per projectes, al qual dediquem dues hores diàries. Fem dos patis perquè els considerem espais educatius que permeten que tothom, alumnat i professorat, mantinguin un nivell de concentració adequat durant tot el dia. En aquest marc horari incloem trenta minuts de lectura diaris i un espai de cinc minuts a primera hora del matí, que ens serveix per fer una petita reflexió sobre valors i que anomenem *Bon dia!*

6. Tractament de l'àmbit lingüístic

Aplicarem el TILC (tractament integrat de llengua i continguts), per la qual cosa treballarem tots els aspectes lingüístics, tant a nivell oral com escrit, a partir de les tipologies textuais, que ens repartirem entre català i castellà, al llarg de tota l'etapa i que triarem en funció de la necessitat que en tinguin els Projectes. D'aquesta manera treballarem els continguts de llengua amb més profunditat, perquè no haurem de duplicar l'explicació dels fonaments teòrics. El mètode que seguirem per treballar el procés d'escriptura serà el següent: Contextualització – Planificació – Textualització – Revisió. Tot i que la teoria s'explicarà a l'hora de llengües i es faran modelatges per part de les professores i textos de prova, serà el professorat de projectes qui modelarà i corregirà els productes finals a partir de les bastides i de les bases d'orientació que l'alumnat haurà elaborat amb el professorat de llengües.

En relació a la lectura, hem reservat en l'horari trenta minuts diaris on tothom al centre (l'alumnat, el professorat i el PAS) llegirà el que vulgui, per afavorir el *Gust per Llegir*, sense que després hagi de fer res més, excepte recomanar o no el que hagi llegit. Aquesta activitat s'emmarca en el Pla

d'Impuls de la Lectura que el Departament d'Ensenyament promou com a estratègia per a la millora de l'aprenentatge de l'alumnat i que complementarem durant aquest curs i el proper, amb el treball de les estratègies per *Saber Llegir* i per *Llegir per aprendre*. Per tal de posar a l'abast de l'alumnat un fons de lectures adients, hem establert un sistema de préstec amb la biblioteca de Tordera pel qual anirem rebent una capsa de llibres per a cada grup, que renovarem periòdicament. També farem visites per conèixer la biblioteca i el seu funcionament i per garantir que tot l'alumnat té el carnet de préstec.

En relació a les llengües estrangeres, treballarem l'anglès d'una manera molt funcional, contextualitzada i relacionada amb els projectes sempre que sigui possible. Durant el segon trimestre d'aquest primer curs i al llarg de tota l'etapa obligatòria, ens hem proposat impartir algunes hores de matèria no lingüística en llengua anglesa. Començarem amb una hora de Projectes setmanal, quan el contingut estigui relacionat amb les Ciències Naturals o la Tecnologia, i impartirà la sessió la professora de ciències o la de tecnologia, amb el suport de la de Llengua anglesa, tant en la preparació de les activitats com durant la sessió. És per aquest motiu que participem en el GEP (Grup Experimental de Llengües Estrangeres), un programa promogut pel Departament d'Ensenyament per implementar les llengües estrangeres a les àrees no lingüístiques i que imparteix formació a les dues professores esmentades.

En els propers cursos anirem ampliant l'oferta de llengües estrangeres en funció de les diferents promocions d'alumnat i del professorat amb perfil lingüístic que s'incorpori al centre.

7. Tractament de l'àmbit digital

El nostre propòsit és incloure les TIC a les diferents matèries, no com a matèria específica i a part. Considerem que la informàtica serveix per solucionar necessitats diverses i per trobar informació, per comunicar-la, per presentar-la i per col·laborar amb altres persones o entitats. Les TIC serviran al nostre alumnat com a una de les portes de contacte amb el món que volem que coneguin. En aquest sentit, volem evitar la tecnofòbia i la por a les TIC i les TAC, tant en l'alumnat com en el professorat, i aprofitar el potencial d'intuïció que tenen aquestes eines per a fomentar l'autonomia, la curiositat i l'autoaprenentatge. Per afavorir aquests aspectes, farem ofimàtica, treballarem amb eines multimèdia (vídeo, ràdio, música), impartirem programació i robòtica, ensenyarem com fer servir internet i les principals eines associades (cercadors, aula virtual moodle, web de centre, My documenta, google apps...). Ens proposem evitar l'escletxa digital que molts dels nostres alumnes patien si no els acompanyem en aquest aspecte (n'hi ha sense accés habitual als ordinadors i a internet al seu entorn familiar).

Vetllarem molt per fer-los conscients de la seva responsabilitat en l'ús de les TIC i els ensenyarem quan i com s'han de fer servir, a valorar per a què són útils i quan són sobrerres o perjudicials. Igualment ensenyarem quines són les obligacions de les persones com a usuàries i com s'han de fer responsables de la seva informació personal i de la pròpia imatge a la xarxa.

8. Tractament de l'àmbit matemàtic

Volem que l'alumnat perdi la por a les matemàtiques i frueixi dels reptes associats. Promourem activitats que facin comprendre el valor d'aquesta disciplina com a eina per desvetllar la capacitat analítica, lògica, deductiva i d'aplicació pràctica.

Ens sembla bàsic que els alumnes entenguin que la matemàtica és present de manera important en el món que els envolta i que no és una abstracció totalment deslligada de la seva realitat. Treballarem tant com sigui possible de manera contextualitzada, plantejant situacions on les matemàtiques ajudin a resoldre un problema plantejat, i amb manipulació de material real (ABP). I promourem activitats de diferent tipologia, en diferents suports i formats (Disseny Universal d'Aprenentatges), per tal que tot l'alumnat aprengui matemàtiques. Amb l'objectiu d'incentivar les

ganes d'aprendre i l'esforç de tots, sobretot dels que tenen esperit matemàtic, promourem la participació en concursos i certàmens matemàtics.

9. Tractament de l'àmbit científic i tecnològic

La ciència i la tecnologia aporten tot un conjunt de coneixements que l'alumnat necessitarà per entendre el món que l'envolta. I volem que domini el que és bàsic d'aquests coneixements i que no els visqui com a un tema desconegut i inabastable. Però també inclouen una metodologia, unes eines i una manera de veure el món que són tan o més importants que els continguts en si mateixos:

- Pel que fa a la ciència, la curiositat, la capacitat per mirar el seu entorn amb ulls crítics i fer-se preguntes, la capacitat de resoldre-les amb mentalitat científica, l'esperit crític i la validesa dels fets experimentals per damunt de les afirmacions basades únicament en el criteri d'autoritat o tradició.
- Pel que fa a la tecnologia, la capacitat d'entendre els problemes com a situacions a resoldre i com a moments per a aprendre i superar-se, la capacitat d'identificar-los en el seu entorn com a oposat a l'opció resignada de patir-los. L'actitud creativa i emprenedora envers el seu entorn i la seva vida en general.

Per aconseguir això és molt important ensenyar l'alumnat a que valori l'aportació de la ciència i de la tecnologia a la nostra societat i ens és imprescindible treballar amb metodologies que fomentin aquestes habilitats: l'aprenentatge per descobriment, el mètode tecnològic de resolució de problemes, la cerca i plantejament de preguntes i de problemes en el seu entorn.

10. Tractament de l'àmbit de l'expressió

Una de les nostres prioritats és la potenciació de diferents talents entre el nostre alumnat i és a través d'àrees com la música, la visual i plàstica i l'Educació Física on el procés creatiu es posa especialment de manifest, on l'alumnat té el repte de descobrir aspectes de desenvolupament i aprenentatge bàsics, que en aquest moment maduratiu són imprescindibles i que nosaltres li hem de poder oferir. Per a aquest primer curs no tenim cap especialista que cobreixi el vessant artístic i és per això que hem establert una col·laboració regular amb activitats que ens proposa el teatre Clavé, de Tordera, vinculades al fet teatral, literari i plàstic. Per a aquest curs, comptarem amb el suport d'un actor per a l'optativa de teatre i amb la col·laboració puntual d'unes artistes que faran una residència a Tordera i ens ensenyaran diferents disciplines plàstiques. Aprofitant, també, el tarannà multidisciplinari del professorat del centre, oferirem una optativa on l'alumnat decorarà el centre i el condicionarà per a les diferents activitats que s'hi facin, tot realitzant tasques que els portaran a pintar, cosir, fotografiar, construir, etc. I des dels diferents Projectes, a banda de potenciar la creativitat artística en les presentacions dels productes finals, es treballarà amb l'alumnat la preparació de coreografies i la interpretació musical amb instruments, amb música enregistrada o a capel·la. Igualment, des d'Educació Física, oferim una optativa on l'alumnat ha de construir les eines imprescindibles per poder dur a terme diferents jocs i esports.

11. Les optatives

Aquest primer curs les optatives estan orientades a treballar les diferents intel·ligències múltiples i procurarem que l'alumnat en faci un tast per tal que pugui desenvolupar diferents talents, expressió d'emocions i coneixements. Per aquest motiu, treballarem l'expressió de les emocions, l'expressió oral i l'expressió corporal amb l'optativa de **Teatre**, l'esperit científic amb la de **Robòtica**, la creativitat artística i de gestió amb **Fem nostres els espais** i les habilitats esportives amb la de **Jocs**. En els propers cursos, mantindrem aquesta mateixa línia i ampliarem el ventall per incloure la música, l'experimentació científica, la creació amb les noves tecnologies, i tot allò que

permeti treballar el currículum tenint en compte i potenciant les diferents intel·ligències, tant de l'alumnat com del professorat.

12. L'avaluació

L'alumnat ha de seguir un procés de creixement personal i acadèmic que cal avaluar des de diferents perspectives. En aquest sentit, nosaltres avaluarem l'evolució que cada alumne fa, des del seu nivell de partida a primer d'ESO, fins al final de l'etapa obligatòria.

Els aspectes en què es fixarem a l'hora de posar notes són els següents:

- La implicació en les activitats del centre
- El respecte envers els companys i companyes i el professorat
- El respecte per totes les persones que es relacionen amb el centre
- El respecte per les instal·lacions
- La feina ben feta
- El lliurament de les tasques proposades en el termini fixat
- L'assoliment dels objectius proposats: continguts, productes, exposicions orals, etc.

L'Equip Educatiu

L'Equip Educatiu està constituït per sis docents i una conserge (PAS). En ser un centre de nova creació, encara no tenim administratiu/va.

El perfil professional del professorat és el següent: tenim quatre funcionaris i dos interins. Els funcionaris som especialistes en Llengua catalana i literatura, Biologia, Química/Tecnologia i Educació física i els interins ho són en Llengua castellana i literatura, Educació física i Ciències socials. Hi ha una persona de les interines amb doble llicenciatura. Tres de les persones del claustre tenen competència en llengua anglesa, una de les quals té la capacitació per impartir l'assignatura d'anglès i les altres dues per impartir unes hores de qualsevol matèria en anglès. Tothom imparteix més d'una matèria, entre les pròpiament instrumentals (Llengua catalana i literatura, Llengua castellana i literatura, Matemàtiques, Anglès i Educació Física) i les incorporades als Projectes (tota la resta), així com les Optatives.

L'Equip Directiu vam poder triar la totalitat del professorat i actualment el nombre de professors és suficient per afrontar el projecte, tot i que hem de fer alguna hora de més per poder-nos coordinar degut al volum de feina que implica posar en marxa un centre nou.

Per tot el que he explicat més amunt, som conscients que el projecte que proposem suposa un nivell alt d'exigència i d'implicació als professionals respecte de la gestió, l'organització pedagògica i la tasca docent i és per això que ha calgut fer una selecció dels perfils més adients per iniciar el projecte. Les característiques d'aquests perfils són: la capacitat de treballar en equip i d'afavorir el bon clima de centre, d'impartir més d'una matèria, d'aprendre a aprendre i a no tenir por dels errors, la il·lusió per la feina de cada dia i per la formació continuada, les ganes de fer coses noves en funció de les diferents necessitats que l'alumnat i les circumstàncies vagin plantejant i, sobretot, l'estima i el respecte per l'alumnat i la voluntat de compartir aprenentatge amb ell. I tothom que vulgui incorporar-se al nostre projecte les haurà de complir, fins i tot el PAS. He remarcat que l'equip educatiu l'integren, a més dels docents, una conserge, perquè la Teresa és una peça clau del tarannà del nostre centre i ha assumit plenament que ella també educa.

La comunitat educativa

Pensem que tota la comunitat educativa és necessària a l'hora de tirar endavant qualsevol projecte

educatiu, però en el nostre cas, això és imprescindible. Amb aquest objectiu, treballarem per acompanyar tothom que s'incorpori al centre (professorat, alumnat, famílies, PAS, membres dels Serveis Educatius de qualsevol administració, etc.) en el coneixement de la nostra proposta educativa i vetllarem perquè se la faci seva i l'apliqui en tots els aspectes. I així ho recollirem al nostre Pla d'Acollida.

La composició del claustre anirà evolucionant durant els propers anys, fins que no s'estabilitzi l'oferta de grups del centre, i esperem poder triar encara algun docent més que s'adapti a la feina que tenim per endavant i que ens ajudi a consolidar aquesta proposta pedagògica.

Tenim constituïda l'AFA i a meitat del primer trimestre vam constituir el Consell Escolar. Ambdós òrgans estan iniciant el seu funcionament amb la voluntat d'esdevenir un puntal del centre. En aquest sentit, les famílies volen ajudar a consolidar el nostre model educatiu i a difondre'l. S'estan implicant en el manteniment de la informació actualitzada de la pàgina web, comencen a pensar en possibles extraescolars de cara al proper curs, etc. Al Consell Escolar hem aprovat el pressupost per a l'exercici 2015-2016 i properament s'elaboraran les normes de funcionament del Consell Escolar i les del Centre i es revisarà el model de carta de compromís del centre de cara a la preinscripció per al proper curs. Tots som, doncs, comunitat educativa, amb voluntat de ser-ne.